

MINISTERUL INFRASTRUCTURII
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Agenția de
Dezvoltare Regională
Nord

Programul Operațional Regional (POR) Nord

2025-2028

ADR Nord | 18.02.2025

Elaborarea noului Program Operațional Regional

1

Aliniere la SNDR 2022-2028

Principalul document de programare la nivel regional care transpune în profil regional obiectivele strategice stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare Regională 2022-2028

2

Continuitate

Al patrulea ciclu consecutiv de programare a Regiunii de Dezvoltare Nord

3

Respectarea actelor legislative și normative

Programul operațional se realizează respectându-se prevederile:

- Hotărârea Guvernului nr.386 din 17.06.2020 cu privire la planificare strategică
- Metodologia de elaborare, aprobare și implementare a Programelor Operationale Regionale

4

Orizontul de programare al Programului Operational Regional este de **4 ani (2025-2028)**

Structura Programului Operațional Regional

Partea descriptivă

- a) Introducere
- b) Analiza situației
- c) Obiective de dezvoltare regională (generale, specifice)
- d) Indicatori de monitorizare (impact, rezultat)
- e) Impact
- f) Riscuri de implementare
- g) Autorități/instituții responsabile
- h) Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

Partea operațională (Planul de acțiuni)

- a) Obiective specifice
- b) Acțiuni/proiecte
- c) Indicatori de monitorizare
- d) Costuri de implementare (divizate pe ani și surse de finanțare, inclusiv indicarea resurselor disponibile din asistența externă și a costurilor neacoperite)
- e) Termen de realizare
- f) Instituție responsabilă

Analiza situației

Dinamica regiunii în context national

Dezvoltarea centrelor urbane

Dezvoltarea provocărilor și oportunităților de relansare economică a regiunii

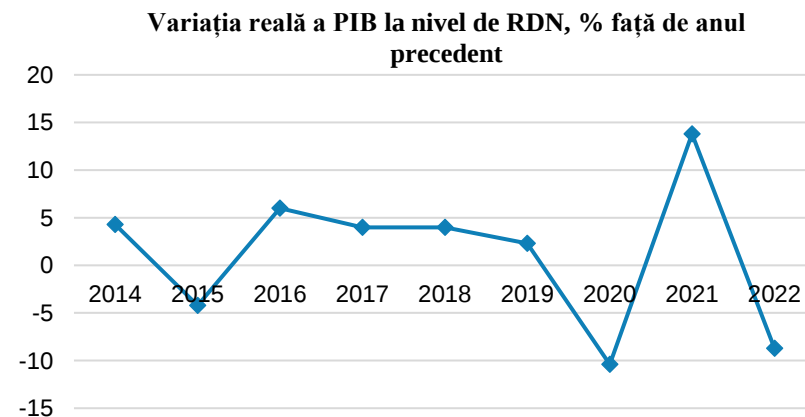
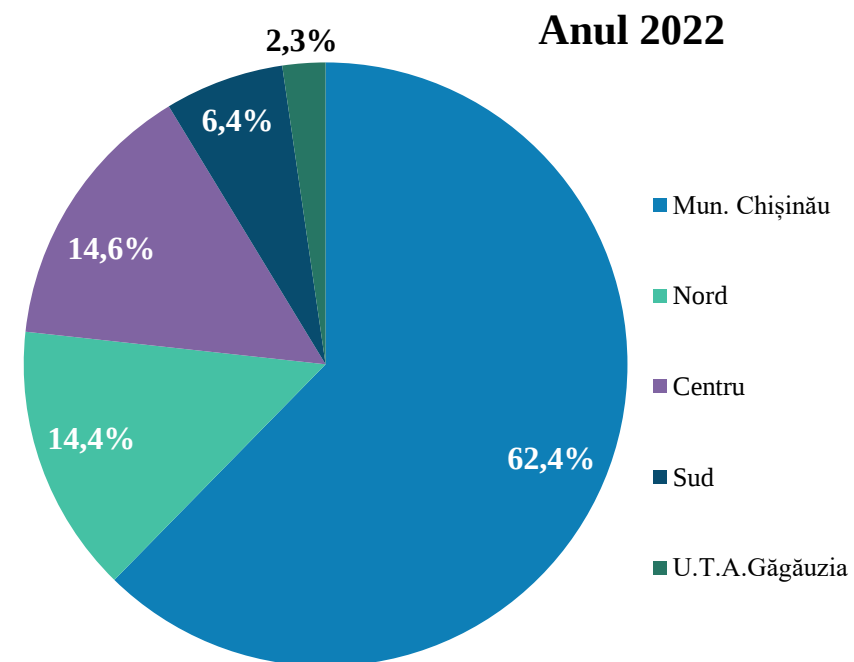
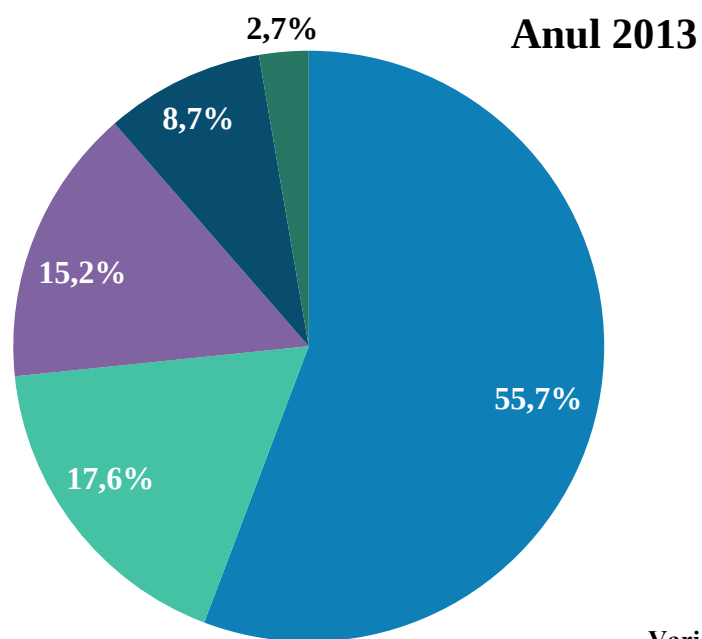
Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de baza în regiune și dupa medii urban-rural

Dezvoltarea interacțiunii urban-rural

Dinamica regiunii în context national

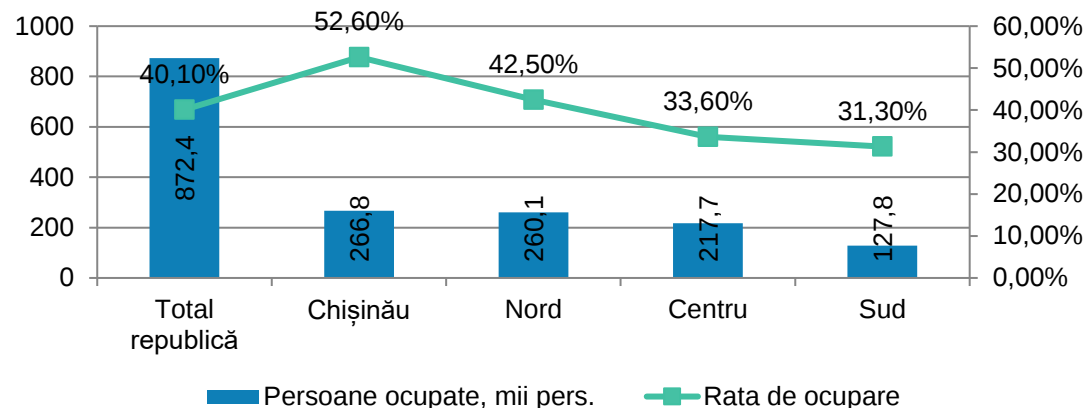
Contribuția regiunilor de dezvoltare la formarea PIB național, %

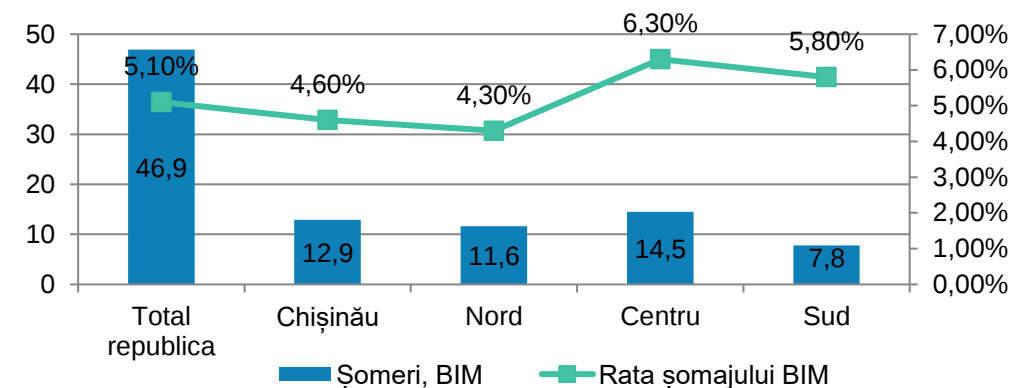
Dinamica regiunii în context national (2)

RDN își păstrează stabilitatea pe piața muncii în ultimii ani

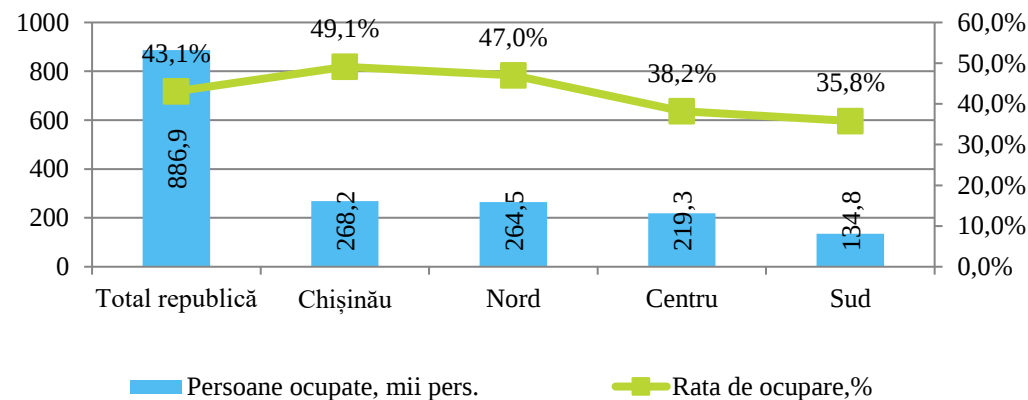
Populația ocupată și rata de ocupare pe regiuni statistice, 2019

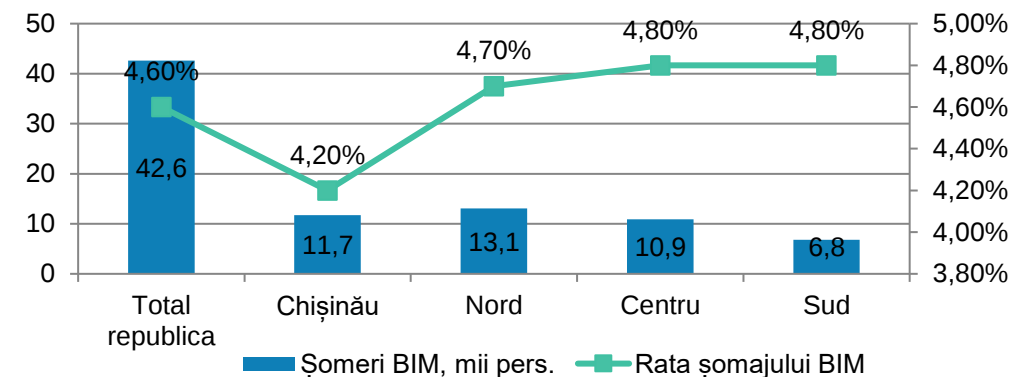
Nivelul șomajului pe regiuni de dezvoltare, 2019

Populația ocupată și rata de ocupare pe regiuni statistice, 2023

Nivelul șomajului pe regiuni de dezvoltare, 2023

Dinamica regiunii în context național (3)

Analiza situației socio-economice a regiunii în baza *indicatorilor de context primar*

- ❑ Conform datelor statistice oficiale numărul populației cu reședință obișnuită al RDN este în descreștere continuă, alcătuind în anul 2024 circa **645 mii persoane**, ceea ce reprezintă doar **81%** din populația anului 2014, înregistrându-se o pierdere de aproximativ **150 mii persoane**.
- ❑ Ponderea în volumul total al investițiilor în active imobilizate s-a redus de la **14,2%** în 2014 la **12,8%** în 2023.
- ❑ Ponderea în valoarea totală a venitului de vânzări a agenților economici s-a redus de la **11,7%** în 2014 la **10,7%** în 2023.
- ❑ A scăzut rolul întreprinderilor în crearea locurilor de muncă la nivel național de la **20,7%** în anul 2014 până la **19,4%** în anul 2023.
- ❑ Nivelul salariului mediu în RDN s-a redus față de media națională de la **86,1%** în anul 2014 la **77,7%** în anul 2023.
- ❑ Ponderea agenților economici în numărul total înregistrat la nivel național s-a majorat de la **12,1%** în anul 2014 la **13,5%** în anul 2023.
- ❑ RDN contribuie cu **22,5%** la formarea producției industriale livrate la nivel național, situându-se pe locul întâi în raport cu celelalte regiuni de dezvoltare (cu excepția mun. Chișinău). Această situație se păstrează pe parcursul perioadei 2014-2024.

Localitățile urbane din RD Nord

*Circa 31% din populația RDN
traiește în mediul urban, fiind concentrată
în 20 de centre urbane*

A

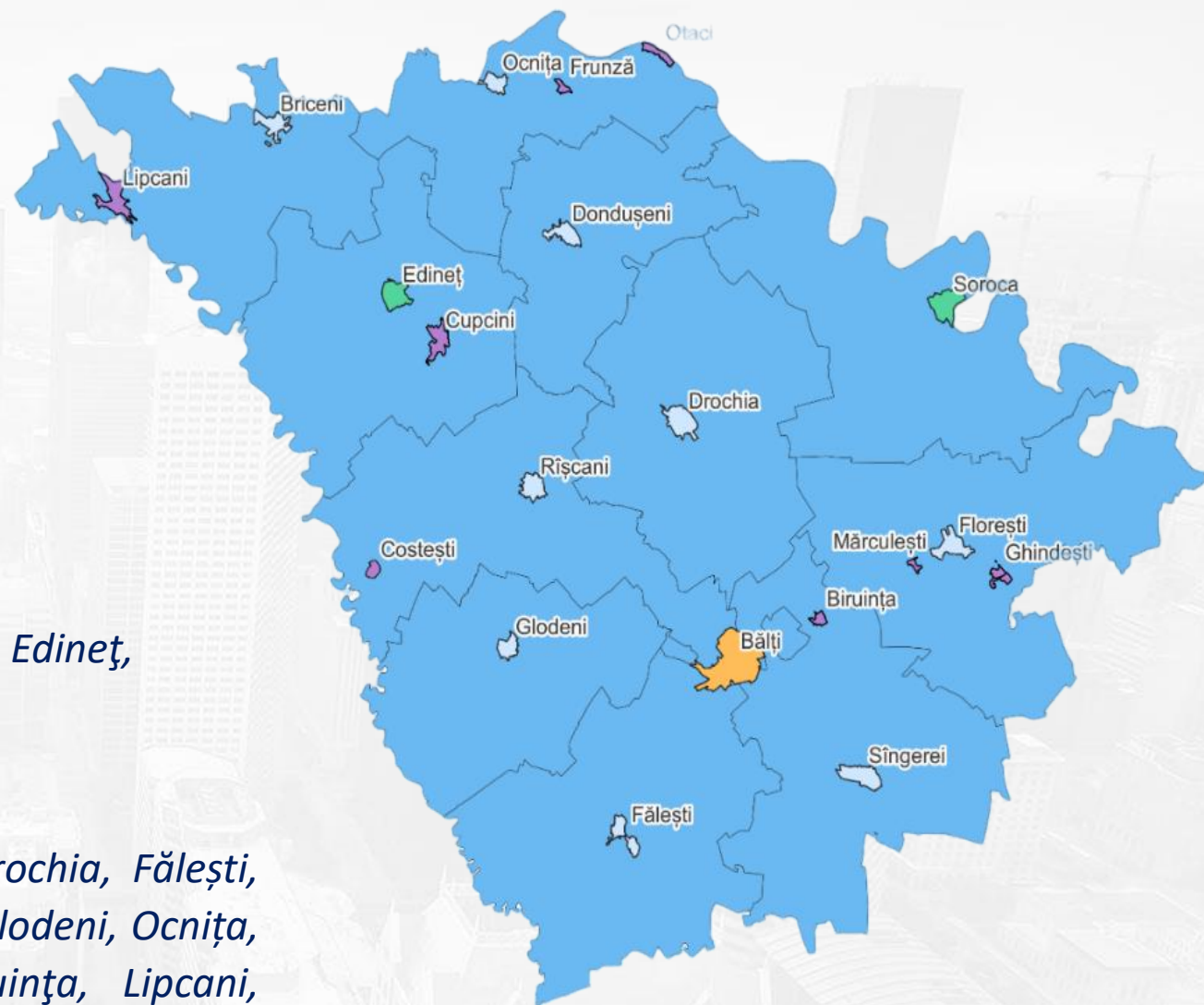
Localități urbane de rangul I – municipiul Bălți

B

Localități urbane de rangul II – municipiile *Edineț*,
Soroca

C

Localități urbane de rangul III – 17 orașe (*Drochia, Fălești, Florești, Rîșcani, Sîngerei, Briceni, Dondușeni, Glodeni, Ocnîța, Ghindești, Mărculești, Frunză, Costești, Biruința, Lipcani, Cupcini, Otaci*).

▣ **Grad de urbanizare** – 31% (sub nivelul național, 43%)

Dezvoltarea centrelor urbane (2)

Provocări:

1. Existența unui decalaj foarte mare dintre primul (mun. Chișinău) și cel de-al doilea (mun. Bălți) practic pe toate dimensiunile de dezvoltare socio-economică. Astfel, raportat per locuitor, volumul construcțiilor constituie în prezent doar 37% față de nivelul Chișinăului, a cifrei de afaceri a agenților economici – 50%, volumul de investiții capitale – 46%.
2. Orașele terțiare de mărime medie (mun. Edineț, Soroca) care au fost identificate și sunt sprijinite în vederea dezvoltării acestora în calitate de poli de creștere la nivelul RDN. Orașele continuă să nu corespundă criteriilor minime de definire a localităților urbane cu statut de municipiu în corespundere cu Legea nr. 764 din 27.12.2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, înregistrând carențe la majoritatea capitolelor.
1. O altă provocare a regiunii în domeniul dezvoltării urbane ține de orașele mici (în RDN se regăsesc 17 orașe mici), care în majoritatea lor nu îndeplinesc criterii minime pentru categoria în care sunt încadrate. Ele și-au erodat puternic funcțiile urbanistice și economice, ca urmare a unui proces prelungit de declin demografic, dezindustrializare a economiilor locale și ruralizare a stilului de viață. Majoritatea orașelor mici din țară continuă să se confrunte cu probleme esențiale de dezvoltare, mizând în cea mai mare parte pe asistența financiară din partea autorităților publice centrale și partenerilor de dezvoltare.

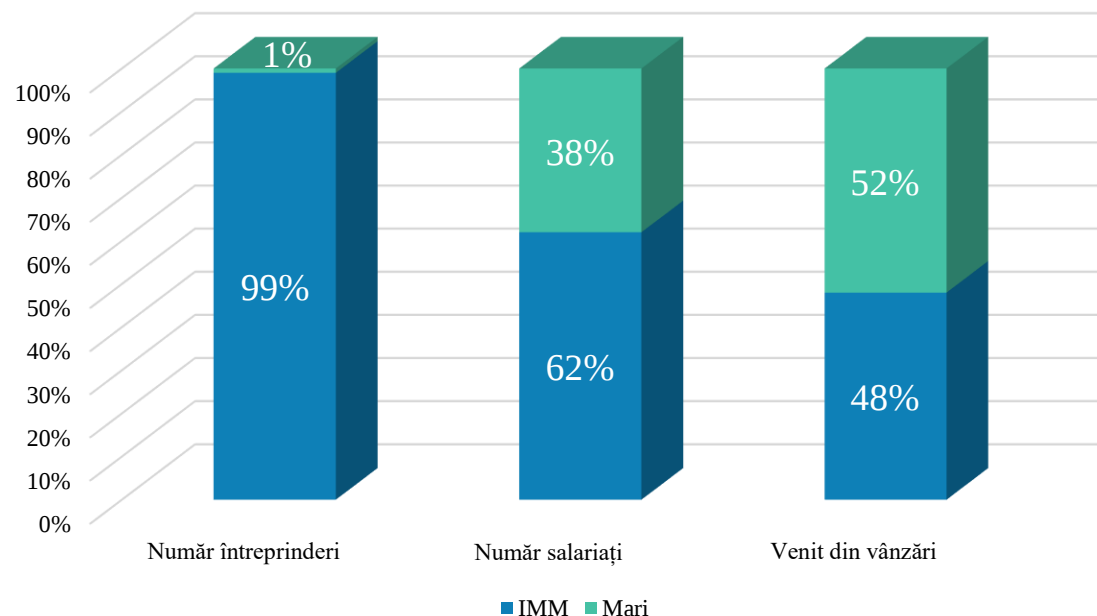
Dezvoltarea provocărilor și oportunităților de relansare economică a regiunii

Mediul de afaceri bine dezvoltat. Crește rolul IMM în regiune – 98,7%; contribuie cu 62% la ocuparea forței de muncă și cu 48% valoarea totală a venitului din vânzări din economia regiunii.

Infrastructura de suport pentru afaceri dezvoltată:

- 2 zone economice libere, 2 parcuri industriale, 2 incubatoare de afaceri, care ofere toată infrastructura necesară desfășurării activităților de producție.
- Centru de inovare și transfer tehnologic care asigură un spațiu de colaborare între universitate, organizații de cercetare și întreprinderi
- Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Indicatorii de performanță a activității întreprinderilor, 2023

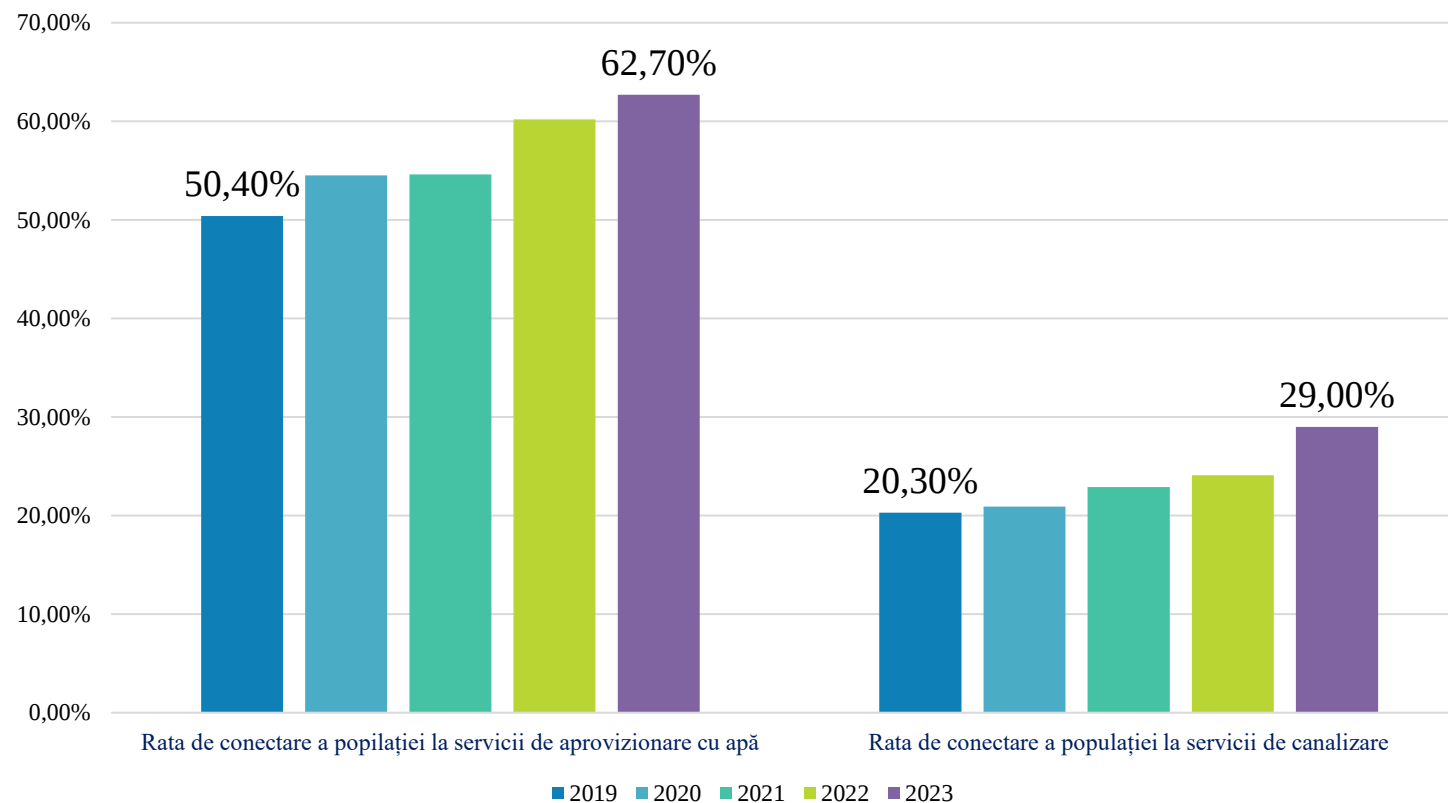
Dezvoltarea provocărilor și oportunităților de relansare economică a regiunii (2)

Principalele puncte slabe ale sectorului IMM-urilor sunt:

- ❑ Gradul redus de cultură antreprenorială reflectat prin densitatea relativ redusă a afacerilor în regiune, poziționându-se pe locul 4 în ierarhia națională cu **12,7 IMM/1000** locuitori, valoare situată sub **50%** din media națională (**25,4 IMM/1000** locuitori).
- ❑ Structura sectorială a activității întreprinderilor. Comerțul rămâne domeniul cel mai ușor de abordat pentru agenții economici care vor să își deschidă o afacere și rămâne prevalent cu o pondere de **37%**, în timp ce procentul întreprinzătorilor care urmăresc să desfășoare o activitate productivă în industrie se menține la cote scăzute în ultimii ani (**11%**). În ceea ce privește evoluția viitoare a sectoarelor, accentul ar trebui să fie pus mai puțin pe comerț și mai mult pe dezvoltarea serviciilor moderne, bazate pe cunoaștere - fiind domenii cu aport sporit de valoare adăugată brută.
- ❑ IMM-urile rămân în urma marilor întreprinderi în ceea ce privește productivitatea generală care rămâne a fi scăzută. Valoarea medie a productivității muncii în IMM-uri, calculată prin venitul din vânzări per angajat este de **614,0 mii lei**, față de valoarea productivității muncii din întreprinderile mari care este de **1.198,0 mii lei**. Diferența poate fi explicată prin gradul inferior de tehnologizare în cazul IMM-urilor bazate mai ales pe capital autohton, comparativ cu întreprinderile mari care au cunoscut un proces consistent de restructurare și modernizare tehnologică.
- ❑ Performanța științifică și legăturile dintre mediul universitar și mediul de afaceri continuă să fie slabe.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare de bază în regiune

Asigurarea RDN cu infrastructura tehnico-edilitară, %

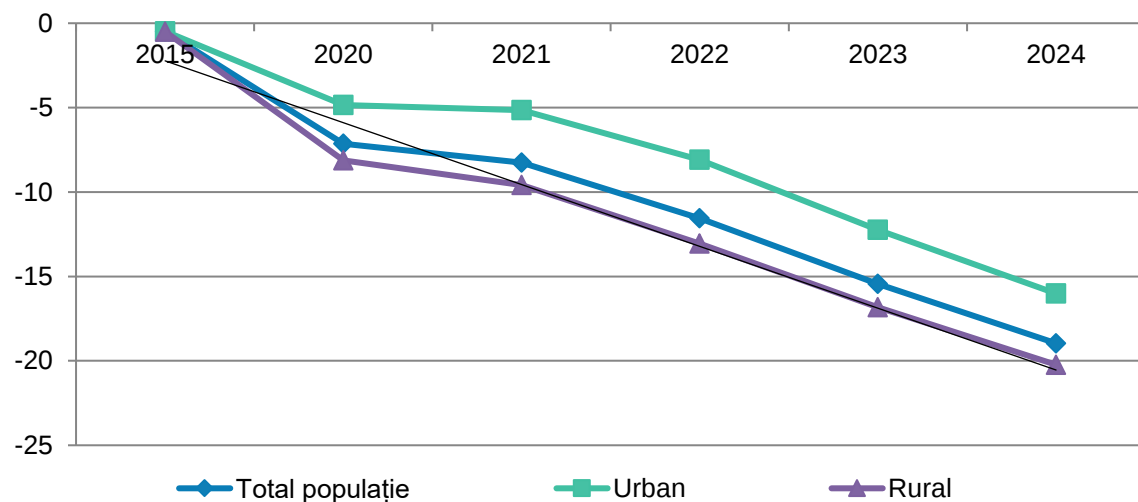

Conform datelor BNS, în anul 2023:

- Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă a fost de **426,7 mii persoane**, reprezentând **62,7%** din populația RDN
- Populația regiunii conectată la sisteme de canalizare a constituit doar **197,5 mii persoane** sau **29%**

Dezvoltarea interacțiunii urban-rural

Evoluția ratei de creștere a populației pe medii de reședință în RDN, 2014-2024 raportat la 2014 (%)

Decalaje semnificative între mediul urban și cel rural se înregistrează în materie de investiții, productivitate, ocupare, infrastructură, demografie și alte limitări și constrângeri de ordin social.

1. Disparități în evoluția și concentrarea populației

Analizând evoluția populației pe medii de reședință, se observă, că atât populația urbană, cât și populația rurală înregistrează o evoluție negativă. Totuși populația în spațiul rural a cunoscut un trend accentuat de scădere mai accentuat (cu 20% în perioada 2014-2024), ca urmare a migrației interne și externe.

2. Diferențieri însemnate intra-regionale în materie de infrastructură

Accesul populației la serviciile de apă canalizare, calitatea drumurilor, colectarea deșeurilor

3. Localizarea redusă a unor servicii sociale în mediul rural

Serviciile precum asistența socială, cabinetele medicale, poliția, pompierii, bibliotecile, sălile de cultură, frizeriile, alimentarea publică

MINISTERUL INFRASTRUCTURII
ȘI DEZVOLTĂRII REGIONALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

Agenția de
Dezvoltare Regională
Nord

Mulțumim pentru atenție.

Republica Moldova, MD-3110, Bălți
Piața Vasile Alecsandri, 8A

www.adrnord.md
www.facebook.com/adrnord

www.investnorth.md
www.instagram.com/adrnord

tel.: (+373) 231 61980
e-mail: adrnord@adrnord.gov.md

